

což představuje 5,8 g uvedené účinné látky, 554 sušené rostlinné drti z deseti kusů rostlin konopí o výšce 10-220 cm s koncentrací delta-9-THC 1,5%, což představuje 8,3 g uvedené účinné látky, 329 g sušené rostlinné drti ze sedmi kusů rostlin konopí o výšce 120-160 cm s obsahem delta-9-THC 1,7%, což představuje 5,5 g uvedené účinné látky, a 113 g sušené rostlinné drti z devíti vzrostlých kusů rostlin o výšce 20-120 cm obsahující 1,4% delta-9-THC, což představuje 1,5 g uvedené účinné látky,

a vypěstovala tak rostliny obsahující ve svém souhrnu celkem 26,55 g účinné psychotropní látky delta-9-THC, přičemž delta-9-THC (tetrahydrokanabinol) je v systematice zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách zařazen mezi psychotropní látky v příloze 4 seznamu I psychotropních látek a konopí (rod *Canabis*) zařazeno v příloze 3 s odkazem na seznam IV jednotné úmluvy o omamných látkách, když pěstování konopí obsahující více než 0,3% látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů je v § 24 písm. a) citovaného zákona zakázáno,

v čemž byly obžalobou spatřovány dva trestné činy nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, účinného do 31.12.2009,

neboť v žalobním návrhu označené skutky nejsou trestným činem.

O d ů v o d n ě n í :

V hlavních líčeních v předmětné trestní věci byla nejprve podle § 207 odst. 2 tr. řádu čtena výpověď obžalované [redacted] z přípravného řízení, když u časově prvního hlavního líčení obžalovaná využila svého práva nevypovídat, posléze byla soudem rovněž osobně vyslechnuta. Soud dále provedl důkazy výslechy svědků [redacted] a [redacted] dále byli vyslechnuti svědci [redacted], t.č. kriminalista Policie ČR, SKPV [redacted] starosta obce [redacted], lékařka [redacted] experti z oblastí adiktologie, resp. farmakologie, a to [redacted] [redacted], k podání znaleckého posudku byl přizván a soudem osobně slyšen soudní znalec [redacted]. Jako listinné důkazy byly postupem podle § 213 odst. 1 tr. řádu provedeny mj. protokoly o vydání věcí a protokoly o domovních prohlídkách, včetně fotodokumentace, odborná vyjádření Odboru kriminalistické techniky a expertiz Policie ČR – Správy Jihočeského kraje (níže jen „OKTE Policie ČR“), údaje týkající se léčebných účinků konopné masti a recepty na její přípravu z internetových stránek [redacted], vyjádření [redacted], osobní charakteristiky obžalované a sice opis rejstříku trestů, zprávy z místa bydliště, hodnocení obžalované z pera [redacted], odborníka na mezinárodní vztahy, týkající se práce obžalované pro Evropskou komisi. Postupem podle § 213 odst. 2 tr. řádu byl proveden důkaz dokumentem ČT 2 „Konopná paní“, který byl Policií ČR, SKPV [redacted], zachycen na videokameru z internetové adresy www.ceskatelevize.cz, následně vypálen na CD a u hlavního líčení promítnut.

Věc byla původně žalována jako nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona (níže jen „tr. zákona“), účinného do 31.12.2009. Již v době, kdy byla předmětná věc žalována, výklad tohoto ustanovení významně korigoval Nejvyšší soud ČR. Ve svém usnesení ze dne 21.6.2006, sp. zn. 3 Tdo 687/2006, a prejudikatuře (5 Tdo 1238/2005) nejprve zpřesnil otázku trestnosti samotného *pěstování konopí*, vycházející z terminologie podle Jednotné úmluvy o

omamných látkách (č. 47/1965 Sb.), která rozlišuje výrobu drog (kromě toho ještě produkci) a pěstování konopí [čl. 1 odst. 1 písm. i), n), t)]. V podstatě tím reagoval na zvláštnosti konopí, které je samo omamnou látkou a zároveň výchozí surovinou pro tetrahydrokanabinol jako psychotropní látku. Samotné pěstování rostliny konopí (rod Cannabis), kterou zvláštní zákon považuje za omamnou látku ve smyslu § 195 odst. 1 tr. zákona, nelze podle usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 3 Tdo 687/2006 zároveň ztotožňovat s pojmem „výroba“ omamné nebo psychotropní látky, kdy se v citovaném usnesení dočteme, cit.: „O výrobu (resp. některou její fázi) by mohlo jít jedině v případech, pokud by rostlina konopí byla sklizena a následně došlo k jejímu neoprávněnému zpracování v procesu, v němž by jako vstupní komponent byla dále upravována, a to buď do stavu způsobilého již ke spotřebě (marihuana), anebo k získání psychotropní látky tetrahydrokanabinolu (THC).“

Dále se Nejvyšší soud ČR v odůvodnění svého usnesení ze dne 30. ledna 2008, sp. zn. 3 Tdo 52/2008, vyslovil k otázce pěstování konopí nikoliv pro následnou výrobu marihuany nebo extrahování látky THC pro její další využití jako drogy, ale k léčebným účelům, a to zcela konkrétně ve formě mastí na léčbu chodidel a odvarů k léčbě žaludečního vředu. Nejvyšší soud ČR se k otázce trestnosti takového jednání vyjádřil v tom smyslu, že při naplnění formálních znaků trestného činu nebyla v inkriminovaném případě současně naplněna jeho materiální stránka a tedy zákonem požadovaný stupeň jeho společenské nebezpečnosti, zejména z hlediska ustanovení § 3 odst. 4 tr. zákona, a není tak namíste takové jednání kriminalizovat, neboť cit.: „Přitom zajisté není trestným činem takový čin, který sice formálně naplňuje znaky některého z trestných činů dle trestního zákona, zároveň však není pro společnost nebezpečný příp. stupeň jeho společenské nebezpečnosti je nepatrný. V posuzované věci je takto nezbytné poukázat zejména i na to, že dovolatelka užívala konopí setého výlučně pro vlastní léčbu dlouhotrvajícího onemocnění chodidel.“

Jako zlomový moment, který má za následek absenci materiálního znaku trestného činu, ve smyslu § 3 odst. 1, 2 a 4 tr. zákona, se tudíž jeví z hlediska citované judikatury Nejvyššího soudu ČR především záměr využít zpracované konopí výlučně jako léčiva, nikoliv jako drogy způsobilé přivodit psychoaktivní účinky, byť surovina k výrobě mastí či odvarů může být teoreticky způsobilá ke spotřebě jako droga. Tímto prizmatem soud od počátku posuzoval otázku trestnosti jednání obžalované. Nejvyšší soud ČR se svým rozhodnutím sp. zn. 3 Tdo 687/2006 pokusil zamezit tomu, aby byli stíháni lidé, kteří pěstují konopí z jiného důvodu než kvůli výrobě psychotropní látky, přičemž jako klíčové se v takových případech jeví zkoumání, jak s konopím pachtatel poté, co jej vypěstoval, dále naložil, tedy zda jej zpracoval a vyrobil tak omamnou a psychotropní látku, nebo jej užil k jiným účelům, než jako konopnou drogu. Dokazování tak bylo zaměřeno především na otázku pěstování a následného zpracování konopí za jiným účelem, než výroby mastí, odvarů a tinktur, a to konkrétně za účelem zneužití zpracovaného konopí jako konopné drogy. Přitom bylo třeba se zabývat argumentací obhajoby, která byla postavena (mj. s odkazem na poslední citovaný judikát) právě na tvrzení, že obžalovaná konopí užívá výhradně k léčebným účelům, přičemž pod tento pojem zahrnuje jak výrobu domácích konopných léčiv ve formě mastí, odvarů, atp., tak konzumaci zpracovaného (usušeného) konopí ve formě inhalace/kouření. Obhajoba postavila především na tomto argumentu tvrzení o beztrestnosti jednání obžalované, svůj význam však měl účel, pro který obžalovaná konopí pěstovala a dále užívala, též pro posouzení otázky společenské nebezpečnosti jejího jednání, kterou procesnímu soudu uložil blíže posoudit soud odvolací.

Obžalovaná [redacted] sama k tomuto vypovídala jednak v přípravném řízení a jednak v řízení před soudem. Z protokolu o výsledku obžalované ze dne 20.2.2008 vyplynulo, že obžalovaná ve svém bydlišti v obci [redacted] (a předtím i [redacted]) pěstovala

konopí. Toto užívala jednak k výrobě mastí a přísad do koupele, přičemž masti dále rozdávala sousedům ve vsi, paličky konopí potom konzumovala ve formě inhalace/kouření, cit.: „část konopí užívám formou kouření, a to paličky, ne listy. Kouřila jsem to vodní dýmku, aby mě to co nejmíň dráždilo v krku“ (protokol o výsledku obviněné, str. 3, čtvrtý odstavec zdola), podpůrně též z dokumentu ČT „Konopná paní“, který byl promítnut v rámci hlavního líčení, kdy konzumaci marihuany ve formě inhalace/kouření obžalovaná dokonce „demonstrovala“ přímo na kameru. Pokud jde specificky o skutek uvedený pod bodem 1) obžaloby, obžalovaná dále v rámci výsledku u soudu uvedla k dotazu na to, jaké množství marihuany vypěstovala od dubna do října roku 2006, že si na zkoušku vypěstovala asi tři kytky. Konopí usušila a zpracovala. Zkoušela vyrábět tonikum, které nemá žádný obsah THC, listy používala na koupele a odvary, resp. do mastí. K dotazu na to, zda konopí, které sklídila a zpracovala v roce 2006, konzumovala vdechováním, uvedla, že „část samozřejmě také. Já jsem to inhalovala ve vodní dýmce, mě to vyhovuje a nejméně mě to dráždí.“ Vrcholíky inhalovala ve vodní dýmce, kdyby měla vaporizér, použila by tento, jedná se o daleko účinnější způsob aplikace. Používala to jako prevenci záchvatu astmatu, uvedla, že když je na cestách, „tak si třeba ubalím pohotovostního špeka“, neboť se jí např. v Praze na Václavském náměstí stalo, že málem dostala astmatický záchvat. Tímto „pohotovostním špekem“ nebo dýmku „šlukovkou“ (na jednu dávku) se obžalovaná daří záchvat zastavit. Takto zkonsumovala obžalovaná dle vlastních slov maličkou část, protože takhle toho nelze vykourit mnoho. Většina šla na výrobu mastí a tinktur. K dotazu na vzájemný poměr mezi množstvím konopí, které obžalovaná vykourila a které spotřebovala na masti a tinktury uvedla, že je těžké říci, kolik toho takto vykourila, protože to neváží, „jestli je to 10%, tak je to moc“, většina šla na výrobu mastí a tinktur. Pokud jde o skutek pod bodem 2) obžaloby, v roce 2007 zpracovala konopí zhruba ve stejném poměru jako v roce 2006. Opět použila 90% konopí na masti, poptávka se zvyšovala, začali ji navštěvovat lidé nejen [redacted] ale též z [redacted]. Pro svoji potřebu potřebovala jen málo, většinu dávala do léčebných přípravků. Palice konzumovala stejným způsobem jako v roce 2006, tedy vodní dýmku a v případě nouze jiným způsobem, spíš výjimečně, vykourila cca 5 jointů za rok. Nyní již ani nekouří cigarety, maximálně krabičku týdně tak, že si jí smíchá s drtí, protože drť konopných palic je drsná na průdušky, konopí je daleko snesitelnější, když se smíchá s tabákem. Jointa ani dýmku údajně nikomu nenabízela, sama má málo.

Obžalovaná se dále vyjadřovala k otázce rozdílu mezi pěstováním a zpracováním konopí ryze pro léčebné účely a konzumací zpracovaného konopí jako látky schopné vyvolat psychoaktivní účinky. Již z její výpovědi do protokolu z přípravného řízení lze jistou diferenciací v tomto směru vysledovat, cit.: „K jiným, než léčebným účelům jsem konopí nikdy nepěstovala ani nepoužívala, kromě toho, že jsem si občas zahulila, ale pěstovala jsem to kvůli léčbě.“ (...) „Ostatní formy používání konopí prakticky žádné psychoaktivní účinky nenavodí“. Obdobně se vyjadřovala též v pořadu ČT „Konopná paní“, který sice nelze chápat z procesního hlediska jako formu výpovědi, nicméně pro pochopení vnitřního postoje obžalované ke svému jednání lze jejím výroklům z dokumentu přiznat jistou výpovědní hodnotu. Zde obžalovaná uváděla, že „hulila“ od 16 let a teprve později se začala zajímat o konopí jako o nástroj léčby, že by konopí nemělo být zakázané, neboť vedle toho, že lidem pomáhá léčit, pomáhá jim nakonec i to, co se pořád tak odsuzuje, že se potom člověk cítí „high“, neboť tento účinek je terapeutický, atp.

K přímému dotazu soudu, zda je obžalovaná schopna odlišit, kdy užívá konopí k léčebným účinkům a kdy „hulí“, nicméně před soudem uvedla, že hulení pro ni „je jedno“, jestli je pro léčebné účely nebo pro jiné účely, ona to nerozlišuje. Pojem „hulení“ používá proto, aby odlišila kouření konopí od kouření tabáku. Když řekne hulení, tak to znamená, že

je to konzumace tabáku a marihuany nebo jenom marihuany a když říká kouření, tak hovoří o kouření tabáku. Je těžké rozlišovat, na co to je (zda k léčebným účelům či k vyvolání psychoaktivních účinků), protože když si dá „šluka z jointu“, tak je to často tehdy, když ji zlobí dýchání, v místě jejího trvalého bydliště je čisté životní prostředí, takže když se ocitne ve městě, je to pro ni „strašný nápor.“ Účinné látky z konopí se extrahují obtížně, nejjednodušší způsob užívání je inhalace/kouření. V takovém případě se rychleji dostavuje účinek. Obžalovaná se přestala léčit medicínskými preparáty, měla potíže s kortikoidy, takže je vysadila, poté se u ní dostavily pozitivní účinky léčby konopím. Mezi vdechováním konopí pro účely léčebné a pro účely toxikomanické obžalovaná podle svého vyjádření nerozlišuje, účinek na tělo je pořád stejný, „jak si to tělo přebera,“ jestli to užije pro účely léčení nebo omámení se. Ona sama to dělá, aby se léčila. Když si zahulí, točí se jí během pěti minut hlava, ale začne se jí lépe dýchat a pak se cítí zase normálně. Pokud jde o masti, zevním použitím nemohou nastat účinky oblužení.

Svědék [REDACTED], takto adiktolog a vedoucí psycholog nadace Drop In, prezentoval soudu zkušenosti s konopím jako léčbou a úlevovým lékem v případech očních a kožních chorob, resp. roztroušené sklerózy. O pokusech léčby astma konopím slyšel, nešlo o kouření konopí, ale o jeho vaporizaci, nezná moc detailů, nikoho, kdo konopí dlouhodobě používá tímto způsobem nesledoval. S inhalací sušené drti konopí jako léčebného preparátu (kam zahrnuje jak vdechování výparů z roztoku, tak kouření), se setkal, tuto možnost léčby připouští, nicméně dlouhodobě nesledoval nikoho, kdo by takto konopí aplikoval. K dotazu zda je možné rozlišit situaci, kdy konkrétní osoba tímto způsobem konzumuje marihuanu jako lék a kdy ji konzumuje jako psychotropní látku, svědek uvedl, že 90% lidí, kteří jsou dlouhodobě na drogách, používají konopí v úvodních fázích jako nevědomý pokus o samoléčbu. Jedná se např. o osoby s endorfinovým handicapem, tzv. subdepressivní, kterým konopí vesměs pomáhá řešit deprese nebo subdeprese (stupeň mezi těžkou depresí a normální náladou). Jde o osoby s hlouběji zafixovaným defektem, které si tímto způsobem vyrábějí endorfiny a dostávají se do normálního psychického rozpoložení. Je zde nicméně riziko, že se těmto osobám nevědomá samoléčba vymkne z rukou. Dále lze rozlišit léčbu vědomou, u osob s roztroušenou sklerózou, kožními a očními problémy. U těchto osob dle svědka nezáleží na tom, jakou formou konopí konzumují. I kouření konopí je léčebné, má ovšem negativní zdravotní účinky, jako u jiných forem kouření. Oficiální preparáty mají ovšem také nežádoucí účinky. Svědek má za to, že je-li taková látka účinná z hlediska zdravotního působení na psychické nebo fyzické zdravotní obtíže, nemělo by být konopí chápáno striktně jako droga. K dotazu na to, jaká koncentrace látky delta-9-THC je způsobitelná vyvolat psychoaktivní účinky, které jsou schopny uspokojit běžného konzumenta marihuany, svědek uvedl, že neexistuje „běžný konzument.“ Použil analogii s alkoholem, který působí na různé lidi zcela odlišně. Účinnost se pohybuje ve škále od 0,7 do 1,8% delta-9-THC, až obsah kolem 10% je „opravdu problém.“ Marihuana je společenská droga, svědek ji opět přirovnal k alkoholu, i zde vedle – v podstatě neškodného - způsobu konzumace marihuany, kdy „malé koncentrace kolují,“ existují extrémy, kdy u konkrétních jedinců může dojít k fyzickým i psychickým obtížím (deprese apod.). Je to zcela individuální, klíčová je genetická predispozice, opět v analogii se zneužíváním alkoholu, kdy cca 4% jeho konzumentů se stává alkoholiky. Přimlouvá se za odděmonizování THC jako léčebného prostředku. Ví o tom, že někteří lékaři (neurologové, oční lékaři a pod.) instruují své klienty způsobem „víte, já vám to nemůžu oficiálně ani předepsat ani poradit, ale když to zkusíte, máme s tím dobré zkušenosti.“ To zcela zodpovědně prohlašuje, mluvil s několika neurology a očními. Polemizoval s pojetím marihuany jako vstupní drogy do světa drog tvrdých, jde podle něj o statistickou nepřesnost, neboť výzkum byl prováděn mezi heroinisty, z nichž 70% se přes marihuanu dostalo k tvrdým drogám, ale nebyl zkoumán okruh kuřáků marihuany, kteří na tvrdé drogy nepřešli. THC se

používá jako léčebný prostředek v Kanadě a ve 14 státech USA. K dotazu obhájkyně svědek uvedl, že „hulením“ konopí lze docílit rychlejšího účinku konopí, perorální požití je problematictější i z hlediska kontroly předávkování.

Svědék [REDAKCE], takto psycholog a psychoterapeut, vedoucí Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty UK v Praze, věnující se mj. metodologii výzkumu, léčbě a prevenci problémů způsobených užíváním návykových látek, uvedl, že současná lékařská věda ví o několika potenciálních silných aplikacích pro použití látek obsažených v konopí. Přes tyto slibné výsledky, které jsou v medicíně nyní k dispozici, se však výzkum v této oblasti odehrává pomalým tempem za malého zájmu farmaceutických firem o tuto oblast. Současně se zdá, že hlavní příčina tohoto stavu je v tom, že většina potenciálních výrobců a distributorů má obavu z negativního mediálního klimatu, který je okolo konopí vytvořen.

K dotazu na obecné použití konopí jako léčebného preparátu, případně úlevového léku formou vdechování, uvedl, že toto možné je. Je to způsob, který současné zákony neumožňují, nicméně je rozšířený. Je možné inhalovat kouř z marihuanové cigarety a je možné použít vaporizéry, které jsou dostupné na trhu a které umožňují inhalaci konopí, čímž lze eliminovat zdravotní rizika podání konopí téměř na minimum, především pokud jde o karcinogenní účinek. Je na jedné straně prokázán negativní vliv vdechováním zplodin u kouření marihuany, na druhou stranu jde pouze o zlomek toho, co vdechuje průměrný kuřák cigaret.

K dotazu na odborné podklady takového tvrzení svědek odkázal na studie, týkající se vietnamských veteránů v USA, jenž měly pozitivní vyznění, konopí těmto lidem pomáhalo s problémy psychického rázu a vážnými psychickými traumaty na úrovni posttraumatického stresového syndromu. Nešlo o zcela standardní medicínský výzkum, nicméně tyto studie měly relativně přesvědčivý výsledek a nelze říci, že by pacienti byli touto léčbou poškozeni, spíše by škody na jejich zdraví v případě, že by konopí neužívali, byly vyšší. Svědek zdůraznil, že způsob aplikace konopí v léčbě nejde tímto směrem, je vyvíjena snaha nepoužívat kouření jako způsob dopravení konopných látek do organismu, aby byla eliminována zdravotní rizika spojená s podáním formou kouření. V Čechách není v současnosti k využití legální preparát s kanabinoidy, který by mohl být využit pro léčbu, tzn. že dnešní situace pacienta, kterému může konopí pomoci, je taková, že buďto začne páchat trestnou činnost a nebo si tento léčivý účinek odepře. Není zde alternativa. V zemích, kde tyto preparáty registrovány jsou, se užívají především perorálně.

Pokud jde o konkrétní onemocnění, u atopického ekzému a podobných typů kožních onemocnění jsou zaznamenány velké pozitivní účinky. V těchto případech se většinou konopí aplikuje mastí.

K dotazu na chronický zánět průdušek svědek uvedl, že existují studie zaměřené přímo na bronchiální astma, jenž naznačují, že by účinek mohl být pozitivní, ale tento výzkum není příliš daleko a především pro astmatika je vdechování kouře veliký problém, zde by jednoznačně neměla být cesta dopravení účinných látek do organismu spojena s vdechováním kouře, mohlo by jít o podání prostřednictvím vaporizéru, kde nedochází k hoření, substrát je zde zahříván na určitou teplotu, při kterém se uvolňují účinné látky a je možné je vdechnout. Nicméně, stav klinických studií není tak daleko, abychom mohli jednoznačně odpovědět na všechny otázky a konstatovat, zda je preparát připravený z kanabinoidů účinnější než jiné léky, které máme dnes k dispozici. V každém případě pro astmatika představuje vysoké

riziko, pokud vdechuje kouř po spálení konopného substrátu. Zde vdechuje zplodiny hoření, což má karcinogenní efekt, existují další rizika, která jsou s tím spojena, takže jeho celkový stav se určitě vylepšovat nebude, spíše naopak. Bronchiální astma je poměrně velmi multifaktoriální záležitost a nelze dopředu říci, co u kterého pacienta „zabere.“

K dotazu na existenci studie vlivu konzumace nebo léčby konopím na artrózu svědek uvedl, že v ČR neexistuje žádná oficiální studie na toto téma a žádné pracoviště se tímto nezabývá, sám pracuje jenom s literaturou ze zahraničí, přestože existují v ČR vědecká pracoviště, která o těchto aplikacích uvažují. Existují práce, které se zabývají léčbou artrózy za použití protizánětlivých účinků konopí, které jsou prokázány a nadějně pro tuto oblast, ale svědek neměl v ruce žádnou přesvědčivou studii, která by tuto věc potvrzovala zcela jednoznačně. Výzkum v ČR se pohybuje zatím v kategorii tzv. základního výzkumu a nelze očekávat, že dojde k rychlému přesunu do oblasti aplikace, kdy jde o proces, který bude zřejmě trvat ještě desetiletí.

K dotazu na užívání konopí na roztroušenou sklerózu svědek uvedl, že zde jsou výsledky výzkumu rozporuplné a závěr je takový, že konopí tlumí příznaky a neřeší podstatu nemoci, což do věci vnáší trochu skepse.

Pokud jde o odlišení aplikace zpracovaného konopí jako léčiva ve formě kouření a ve formě inhalace (tedy zda je možné odlišit tyto dva způsoby podání), mezi těmi různými způsoby podání existují rozdíly v jejich celkovém dopadu na organismus. Nejbezpečnější, nejméně rizikovou cestou, jak dopravit tyto látky do těla, je pravděpodobně inhalace vaporizérem, případně aplikací přírodního extraktu, např. v podobě tablety, která je požitá perorálně. Jde o dva zřejmě zcela nejméně rizikové způsoby bez dalších vedlejších účinků. Není pochyb o tom, že kouření jako takové s sebou přináší riziko karcinogenního efektu.

Obsah THC k léčivým účinkům je relevantní a je zřejmé, že ten léčebný potenciál u některých onemocnění je vázán právě na obsah THC. Nedá se ovšem říci, že vyšší obsah THC automaticky zvyšuje účinnost konopí jako léku.

K dotazu na možnost rozlišení konzumace konopí jako léku a jako drogy svědek uvedl, že tyto aspekty je možné oddělit diagnostikou závislosti a tak zodpovědět otázku, zda je osoba závislá na konopí či nikoli, nicméně není možné rozlišit, když člověk konzumuje konopí jako drogu a zároveň jako lék, je to pouze otázka použité terminologie. Vše je otázka legislativního úzu, ve 20. letech v USA bylo legální konopí a nelegální byl alkohol, tzn. záleží na společenské dohodě o tom, co bude či nebude legální.

Odlišit co je droga a co lék pomocí jiné hranice, konkrétně subjektivního přístupu každého uživatele, možné je, nicméně důležitější se svědkovi jeví hranice legislativní, která jednoznačně definuje lék i drogu. Svědek na jednu stranu považuje toto dělení za problematické, vede podle něj k demonizaci konopí jako látky, způsobilé k přírodní samoléčbě, na druhou stranu vyslovil obavy z prolomení hranice mezi konopím jako drogou a jako léčivem. Pokud je mu známo, v současné době probíhá registrace jediného přípravku pro český trh, sám se domnívá že, cit.: „*není dobré prolamovat určitá pravidla, která máme nastavena pro regulaci užívání léků.*“ Je možné a dokonce velmi pravděpodobné, že k procesu uvolnění bude v příštích letech docházet, nicméně jsme stále vázáni mezinárodními smlouvami, resp. národní legislativou, přičemž stále nemáme k dispozici technické nástroje, jak případnému zneužívání konopí zabránit. Naše společnost neumí regulovat drogy s dlouhou tradicí, jako je alkohol a tabák a je otázkou, zda bude schopna účinně regulovat

použití konopí. Zkušenosti svědka s léčebným efektem konopí pokrývají především skupinu duševních onemocnění, protože je klinický psycholog a většina výzkumů, které provádí s uživateli konopí, se týká této oblasti. Ohledně aplikace konopí na fyziologické onemocnění odkázal na expertizu odborníka v oblasti farmakologie.

Soud tudíž následně přibral k podání znaleckého posudku soudního znalce [REDACTED], takto přednostu Ústavu farmakologie 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, jemuž uložil zodpovědět otázky týkající se léčebných účinků konzumace zpracovaného konopí ve formě inhalace/kouření ve vodní dýmce a kouření jointů, resp. klasické (nikoli vodní) dýmky na organismus obecně a dále specificky na *astma bronchiale*, otázky týkající se rozdílu mezi užíváním konopí vnitřně (jídlem) a inhalací, případně kouřením, resp. týkající se „nástupu“ a trvání účinků (včetně psychoaktivních) konzumace konopí uvedenými způsoby.

Znalec v předloženém znaleckém posudku poukázal na absenci dostatečných vědeckých důkazů, které by dokládaly léčebné účinky konzumace zpracovaného konopí v podstatě jakoukoli citovanou formou. Nevyloučil, že výzkum přinese nové možnosti využití účinných látek ve zpracovaném konopí (zejména delta-9-THC) a zmínil současné využití kanabinoidních látek (dronabinol, nabinol, cannabinal) jako léčiva pro zvýšení chuti k jídlu, jako antiemetika (prostředek proti zvracení) při chemoterapii rakoviny, jako analgetika, jako prostředku pro svalovou elasticitu u roztroušené sklerózy a jako prostředku na snížení nitroočního tlaku. Zároveň však zmínil detekované vedlejší nežádoucí účinky těchto léčiv (např. rimonabant) a fakt, že v ČR není registrováno žádné kanabinoidní léčivo. V literatuře znalec nenalezl dostatečné vědecké důkazy, konkrétně ani pro léčbu *astma bronchiale*. Výsledky dosavadních experimentálních preklinických výzkumů s kanabinoidními látkami na modelech astmatu u zvířat jsou dle něj protichůdné. Pokud jde o kouření ve formě jointů, resp. klasické (nikoli vodní) dýmky, zde zmínil navíc riziko zhoršení respiračních funkcí organismu (obstrukce dýchacích cest). Naopak při aplikaci konopí vaporizérem (vdechováním par) dochází podle znalce pouze ke vdechování účinných látek, odpadá příjem karcinogenních látek vznikajících hořením. Znalec potvrdil pomalejší nástup účinků konopí jídlem, resp. delší trvání účinků látky po perorálním požití a popsal chemické pochody, k nimž dochází při vstřebávání účinných látek po požití konopí ústy. Pokud jde o psychoaktivní účinek konopí, marihuana může podle kvality obsahovat 1 – 20% delta-9-THC. Jako prahová dávka se udává 2,5 – 5 mg delta-9-THC u dospělého člověka a dobře průkazný psychoaktivní efekt nastupuje po asi 20 mg delta-9-THC, což odpovídá cca 1 cigaretě marihuany. Konkrétně u konopí zajištěného v bydlíšti obžalované se obsah delta-9-THC pohyboval mezi 0,7 – 1,8% delta-9-THC. Způsob, který sama obžalovaná popsala jako metodu konzumace konopí, je způsobilý vyvolávat alespoň některé psychotropní účinky.

U hlavního líčení setrval znalec na svém závěru a uvedl, že na základě studia velice rozsáhlé literatury, která k tomuto tématu existuje, zejména nedávné, neexistuje spolehlivý vědecký průkaz terapeutického účinku marihuany u *astma bronchiale* a že nelze vyloučit psychotropní účinky aplikace vaporizérem. Spolehlivými vědeckými důkazy rozumí to, co se vyžaduje pro průkaz účinnosti léčiva, tj. systém, nazývaný správná klinická praxe. Jde o detailní postup, jak ověřit účinnost a bezpečnost nového zkoušeného léčiva. Ve zkratce je základní metodou náhodný výběr zkoušených, použití placebo a tzv. dvojitého slepého uspořádání, tzn. že ani zkoušení ani zkoušející nevědí, jestli je podávána aktivní (zkoušená) látka nebo placebo. Není mu znám z existujících (velice rozsáhlých) zdrojů žádný solidní doklad pro terapeuticko-léčebný účinek marihuany.

Znalec procházel poslední nejuznávanější vědecké časopisy, které mají vysoký tzv. impakt, tzn. jsou velice často citovány a uznávány a v posledních letech zde není zmiňován terapeutický účinek u astmatu.

Uvažuje se o účincích u neuropatické bolesti, roztroušené sklerózy, u spastických stavů, u glaukomu apod., avšak v indikaci astmatu nenalézá zpracované konopí uplatnění. Ve Spojených státech amerických je asi ve 12 státech povoleno lékařské používání marihuany. Jde o výjimečné případy, o zkoušení nové léčby tzv. ze soucitu, tzn. u pacientů, kterým nezabírá žádná jiná léčba, jako např. u rakovinových nádorů, roztroušené sklerózy. Existují též výzkumy, týkající se astmatu, resp. účinku konopí na průchodnost dýchacích cest, ze 70. let, zde se tento účinek v některých pracích popisuje, ale výsledky byly sporné a nedostatečně průkazné, zkoumání tak nebylo dále rozvíjeno, zejm. citovanou rigorózní vědeckou metodikou správné klinické praxe.

Znalec připustil, že z hlediska vědeckého mohou existovat různé jevy, které se nedají za těchto podmínek prokázat, konkrétní individuální zkušenost tedy může odporovat tomu, co uvádí spolehlivý vědecký důkaz, nicméně vztaženo na tento konkrétní případ to považuje za velice nepravděpodobné. Medicínská věda nemůže podceňovat empirii, v individuálních případech nemusí praxe korespondovat s výsledky rigorózních vědeckých studií, ale na druhé straně se však na empirii nelze úplně spoléhat, protože může jít o tzv. indikační lyriku, tedy o tvrzené (tradované) účinky přírodních léčiv na určitá onemocnění. Mezi bylinami, jejichž tvrzené léčivé účinky lze označit za indikační lyriku, má konopí výsadní postavení, nicméně znalec nechce důležitost účinných látek v konopí a jejich potenciální využitelnost v terapii podceňovat a upozornil pouze obsáhle na absenci solidního průkazu, zejm. pokud jde o farmakologické využití konopí u astmatu.

Soud vedle výše citovaných důkazů provedl další dokazování, mj. ohledně konopí, které obžalovaná vypěstovala, resp. zpracovala v období žalovaném pod bodem 1) obžaloby, tedy od dubna do října 2006. Již v řízení u soudu první instance, před zrušujícím rozhodnutím soudu odvolacího byly provedeny k důkazu protokoly o vydání věci a o domovních prohlídkách ohledně bodu 2) obžaloby. Zde obžalovaná dobrovolně vydala všechny pěstované rostliny konopí, rostliny sušené i usušenou rostlinnou drť. Z odborných vyjádření OKTE Policie ČR, pokud jde o přítomnost účinné psychotropní látky delta-9-THC, vyplývá, že všech 26 rostlin konopí obsahovalo více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů. Soud dále zjišťoval dotazem na OKTE Policie ČR, zda je možno určit, které rostliny konopí, resp. z něho pocházející rostlinná drť (suché listy a palice) byly vypěstovány v roce 2006 a které v roce 2007 a zda je možné alespoň přibližně kvantifikovat, kolik množství zajištěného materiálu bylo vypěstováno v kterém roce. Výsledek byl negativní, dle odborného vyjádření OKTE Policie ČR není známo, že by bylo možné určit stáří suchého rostlinného materiálu. Vyslechnut byl starosta obce [redacted], který o pěstování konopí ze strany obžalované v roce 2006 dle vlastních zjištění, ani dle vyjádření občanů, nic neví. [redacted] se jako kriminalista zdejšího SKPV účastnil domovní prohlídky a uvedl že si netroufá říci, jestli byla nějaká sušina starší nebo mladší. Nepamatuje si, zda při domovní prohlídce zaznělo něco o tom, že některé rostliny měly být ze staršího období. Sám by nebyl schopen poznat, jestli se u sušeného materiálu jedná o starší materiál v rozmezí měsíců nebo několika let. Svědkyně [redacted] uvedla, že není ošetřující lékařkou obžalované, neměla k dispozici její lékařskou dokumentaci, nicméně obžalovanou vyšetřila, nález svědčil pro jí udávanou anamnézu astmatu a atopické dermatitidy, byť bez exacerbace (zhoršující se progresse). Dále jí indikovala cukrovku, obezitu, počínající metabolický syndrom a křečové žíly. Protože projevy nemoci nebyly akutní, nebylo potřeba nasadit

žádnou léčbu. Doporučila obžalované dietní opatření, nicméně soustavně ji po zdravotní stránce nesledovala. Že se léčí konopím jí obžalovaná říkala, svědkyně sama s tímto zkušenost nemá.

Po takto provedeném dokazování dospěl soud k závěru, že je na místě obžalovanou zprostit obžaloby podle § 226 písm. b) tr. řádu, neboť v žalobním návrhu označené skutky nejsou trestným činem.

V průběhu řízení došlo k posunu názoru Nejvyššího soudu ČR na otázku pěstování konopí jako výroby omamné a psychotropní látky, jenž lze vysledovat z usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21.10.2009, sp. zn. 4Tdo 971/2009. Zde bylo konstatováno, že je-li rostlina konopí, kterou zvláštní zákon považuje za omamnou látku, z tohoto titulu sama o sobě omamnou látkou, nepřichází pojmově její výroba v úvahu. Samotné pěstování rostliny konopí nelze ztotožňovat s pojmem výroba omamných a psychotropních látek, cit.: „*na proces usušení květenství a horních lístků konopí je třeba se dívat jako na způsob uchování, konzervace vyprodukované rostliny v usušené formě, tento proces nemůže být ztotožňován s pojmem výroba.*“ Existenci pěstovaných rostlin v živém substrátu v moci konkrétní osoby však lze považovat za přechovávání omamné látky, pokud jde o množství větší než malé, tedy trestný čin podle § 187a odst. 1 tr. zákona.

Posledně citovaný judikát sice dosti razantně vybočuje z rámce konstantního výkladu deliktů spojených s výrobou konopných drog, nicméně s účinností nové právní úpravy trestního práva hmotného pro projednávanou trestní věc pozbyl aktuálnosti. Právní skutečnosti, která měla podstatný vliv na konečné rozhodnutí soudu, byl zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (níže jen „tr. zákoník“), účinný od 1.1.2010, který nově upravuje problematiku přechovávání tzv. konopných drog, resp. pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku.

Tr. zákoník sice rovněž postihuje přechovávání v množství větším než malém pro vlastní potřebu omamné a psychotropní látky konopí, pryskyřice z konopí nebo psychotropní látky obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), a to v ustanovení § 284 odst. 1 tr. zákoníku, kdy je tento trestný čin ohrožen trestem odnětím svobody až na jeden rok, zároveň však zavádí ve svém § 285 odst. 1 tr. zákoníku novou, privilegovanou skutkovou podstatu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku. Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, může být nově potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, resp. dalšími zde vyjmenovanými druhy trestů. Jde o speciální ustanovení k § 283 tr. zákoníku, který postihuje nedovolenou výrobu a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami (dříve § 187 odst. 1 tr. zákona).

Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely tr. zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, stanoví u marihuany hranici množství větší než malého více než 15 gramů sušiny, při relevantním obsahu účinné psychotropní látky 1,5 g delta-9-THC. Pokud jde o živé rostliny, nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely tr. zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu tr. zákoníku, odkazuje v příloze č. 1 na více než 5 rostlin konopí (*Cannabis* sp.) všech druhů a odrůd, které obsahují více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů z celkové hmotnosti rostliny.

Otázku, pod jaké ustanovení trestního práva hmotného by bylo možno jednání obžalované podřadit, má-li podle ustanovení o časové působnosti tr. zákoníku (§ 2 odst. 1 tr. zákoníku) být trestnost jednání pachatele posuzována podle pozdějšího zákona, je-li to pro něj příznivější, je tak možno zodpovědět jednoznačně. Ani ustanovení § 187a odst. 1 tr. zákona, který by bylo možno použít při respektování posledně citovaného výkladu Nejvyššího soudu ČR, není pro obžalovanou příznivější, než trestní sazba stanovená v § 285 odst. 1 tr. zákoníku. Intervenující státní zástupkyně také navrhla postupovat ohledně bodu 2) obžaloby podle § 285 odst. 1 tr. zákoníku a uznat obžalovanou vinnou tímto trestným činem, za současného upuštění od potrestání obžalované. Ohledně bodu 1) obžaloby navrhla zproštění obžaloby postupem podle § 226 písm. a) tr. řádu s tím, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který se trestní stíhání vedlo.

Poměrně rozsáhlé dokazování, týkající se léčebných účinků inhalace/kouření konopí na *astma bronchiale*, nerozptýlilo vážné pochybnosti soudu ohledně efektivity tohoto druhu léčby a především reálné možnosti odlišit tento druh aplikace účinných látek obsažených v konopí od konzumace konopí jako psychotropní látky, tedy drogy, způsobilé vyvolat psychoaktivní účinky.

Soud v obecné rovině nepochybuje o zčásti prokázaných, zčásti minimálně potenciálních léčebných účincích konopí jako úlevového léku v případech např. rakovinných onemocnění, roztroušené sklerózy či jako prostředku na snížení nitroočního tlaku a dále především v případech psychických onemocnění tak, jak je popsali svědci [redacted] a [redacted] (oba psychologové, tedy specialisté právě na posledně zmiňovanou oblast). Ohledně *astma bronchiale* a s ním související aplikace konopí formou inhalace/kouření ve vodní dýmce, nemluvě o symbolickém „*pohotovostním špeku*“, jehož blahodárné účinky na toto své onemocnění obžalovaná soudu předestřela, je však situace složitější. Jak vyplývá z výše uvedeného stručného *resumé* výpovědi prizvaných expertů, a zde zejm. soudního znalce [redacted] dosavadní výsledky vědeckého zkoumání jsou sporné a nedostatečně průkazné. Bylo zmíněno riziko karcinogenního efektu v případě podání konopí kouřením, tedy způsobem, který používá obžalovaná. Ani na základě vyjádření obžalované, ani na základě výslechů svědků (zde zejm. [redacted]) nebylo možno stanovit přesnou hranici mezi konzumací konopí formou kouření pro účely léčebné a toxikomanické. Obžalovaná sama toto nerozlišuje – pro konzumaci konopí vodní dýmku používá tu pojem kouření, tu inhalace, v podstatě je to však z jejího hlediska jedno, účinek na tělo je pořád stejný, „*jak si to tělo přebere*“, jestli to užije pro účely léčení nebo omámení se. [redacted] hovořil o možných psychoaktivních účincích inhalace konopí vaporizérem (tedy odpařováním, nikoli spalováním). [redacted] poměrně pregnantně vyjádřil názor, že hranici mezi lékem a drogou stanoví sama společnost, resp. její legislativa. Pokud jde ještě o léčebné účinky konopí, znalec [redacted] nevyloučil, že v individuálních případech nemusí empirie korespondovat s výsledky rigorózních vědeckých studií, zejm. je-li stav vědeckého zkoumání v této oblasti na relativně nízké úrovni. Obžalovaná tvrdí, že jí subjektivně konopí na *astma* pomáhá, představuje pro ni účinnou alternativu k léčbě kortikoidy. Toto její tvrzení nelze s absolutní jistotou vyvrátit - může jít o tzv. indikační lyriku, o které hovořil znalec, nelze ovšem samozřejmě vyloučit, že obžalované inhalace/kouření konopí na *astma bronchiale* opravdu určitým způsobem pomáhá. Soud musí závěr o vině obžalovaného učinit při respektování zásady presumpce neviny (čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), resp. zásady vyhledávací a zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností (§ 2 odst. 5 tr. řádu). Ty ukládají soudu povinnost prokázat vinu obžalovaného, on sám svoji nevinu prokazovat nemusí. Nedokázaná vina má potom týž efekt jako dokázaná nevina. Aplikace této zásady však má v soudní praxi své hranice. Je-li jednání obžalovaného trestné a tento se

dovolává beztrestnosti uváděje tvrzení, která nemají oporu v objektivních skutkových zjištěních, je sice na místě se jeho argumentací zabývat, v určité chvíli je však třeba prohlásit jeho obhajobu za vyvrácenou, nejsou-li o skutkovém stavu věci dány *důvodné* pochybnosti.

Pokud by byla otázka léčebných účinků konopí pro účely rozhodování o vině a trestu zcela klíčová, přicházelo by - jakkoli je sporné, zda by bylo možné obdržet jednoznačnou odpověď - teoreticky v úvahu provedení dalších důkazů. Pro finální rozhodnutí ve věci však nebylo podstatné, zda obžalovaná zneužila konopí k toxikomanským účelům, či zda šlo o formu samoléčby, jak sama uvádí.

Bylo řečeno, že nový tr. zákoník podstatně liberalizoval právní režim pěstování konopí, když stanovil hranici trestnosti u trestného činu nedovoleného pěstování konopí pro vlastní potřebu (§ 285 odst. 1 tr. zákoníku) na 6 a více rostlin konopí. Podle protokolů o domovních prohlídkách, resp. o vydání věci, bylo u obžalované zabaveno 26 rostlin konopí s obsahem více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů. Dle analýzy OKTE Policie ČR 10 kusů rostlin obsahovalo 1,5% delta-9-THC, 9 kusů (ovšem smíšeno se samostatnými listy), 1,4% delta-9-THC, 7 kusů rostlin obsahovalo 1,7 % delta-9-THC. Obžalovaná uvedla, že v roce 2006 a 2007 cca 90% výpěstků použila na výrobu mastí. S vydaným materiálem pochopitelně nenaložila nijak, protože se dostal do rukou policie. Z provedení dokazování však nevyplývalo, že by jednání či záměr obžalované směřoval k využití tohoto materiálu jiným způsobem, nežli na výrobu mastí ve větším množství, než sama doznala. Vzhledem ke všem okolnostem případu přitom není možné doplnit dokazování tak, aby byl poměr sušiny k výrobě mastí a jinak využití sušiny upřesněn v neprospěch obžalované, ostatně není vyloučeno, že tato hovoří pravdu. Pouze 10% z 26 rostlin tak použila jinak než k výrobě mastí, a to bez ohledu na to, zda vodní dýmku či marihuanovou cigaretu smíchanou s tabákem považujeme za lék či za konzumaci drogy. Jde tedy o 2,6 rostliny, s relevantním obsahem delta-9-THC, tedy méně než polovinu požadovaného minimálního množství podle nařízení vlády č. 455/2009 Sb.

Obžaloba navrhovala uznat obžalovanou vinnou trestným činem podle § 285 odst. 1 tr. zákoníku, neboť zákon *nevyžaduje povinnost prokazovat účel pěstování konopí* a pakliže od něj odhlédneme, vypěstovala obžalovaná cca pětinasobek nejvyššího povoleného množství rostlin konopí. S tímto závěrem nepolemizovala v zásadě ani obhajoba, soud je však toho názoru, že k cit.: „*likvidaci rozdílu mezi pěstováním konopí za účelem léčby a za účelem toxikomanského zneužití*“, o němž hovořila obhájkyně obžalované, s účinností nové právní úpravy – konkrétně § 285 odst. 1 tr. zákoníku – ve skutečnosti nedošlo. Zákon sice nehovoří o účelu, pro který je konopí pěstováno, soud však považuje za stále aktuální argumentaci Nejvyššího soudu ČR, vyjádřenou v usnesení ze dne 30. ledna 2008, sp. zn. 3 Tdo 52/2008, že pěstování konopí nikoliv pro následnou výrobu marihuany nebo extrahování látky THC pro její další využití jako drogy, ale k léčebným účelům ve formě mastí a odvarů, postrádá dostatečnou míru společenské nebezpečnosti. Na věci podle názoru soudu nic nemění ani zavedení principu formálního pojetí trestného činu v § 13 odst. 1 tr. zákoníku, za současného uzákonění tzv. materiálního korektivu trestní odpovědnosti pachatele v § 12 odst. 2 tr. zákoníku, tedy fakt, že pojem společenská nebezpečnost trestného činu již nenachází v trestním právu uplatnění.

Trestný čin je formálně definován v § 13 tr. zákoníku jako protiprávní čin, který zákon jako trestný čin označuje a který vykazuje znaky uvedené v zákoně. Zákon dále hovoří o trestní odpovědnosti za trestný čin, přičemž tuto lze uplatňovat *jen v případech společensky škodlivých*, kdy nepostačuje odpovědnost podle jiného právního předpisu. Jakkoliv dosud

neexistuje judikatura, která by tzv. formální pojetí trestného činu vykládala, při bližším zkoumání je zřejmé, že pojem „společenská nebezpečnost“ související s naplněním materiální stránky trestného činu v dosavadním pojetí trestního práva, nebyl jednoduše nahrazen slovním spojením „společenská škodlivost.“ Sama důvodová zpráva k § 13 tr. zákoníku hovoří o tom, že formální pojetí tr. činu má směřovat k vytřídění činů, které mají znaky trestného činu podle podstatně jednoznačnějších kritérií, než doposud, a to konkrétně dle popisu skutkových podstat (typových jednání), kterými jsou definovány jednotlivé trestné činy. Soud tak již není oprávněn dospět k závěru, že při naplnění zákonných znaků nejde o trestný čin s ohledem na nesplnění jeho materiální podmínky.

Na druhou stranu se však v důvodové zprávě objevuje formulace, podle níž trestný čin nelze chápat jako pouhý popis znaků charakterizujících trestný čin, neboť z hlediska jeho legislativního vymezení i jeho *interpretace* je třeba ho posuzovat jako čin společensky škodlivý (resp. tzv. materiálně protiprávní). Rovněž v odborném tisku (zde konkrétně Pavel Šámal: K problému formálního a materiálního pojetí a pojmu trestného činu v připravované kodifikaci tr. zákoníku, [Právní rozhledy 17/2007, s. 637]), se setkáme s názorem, že cit.: „*princip subsidiarity trestní represe má povahu významného interpretačního pravidla, které napomáhá zákonnou skutkovou podstatu konkrétního trestného činu i jeho formální znaky vyložit podle jejich smyslu (tzv. teleologický výklad).*“

Použijeme-li tedy teleologického výkladu (tj. výkladu *e ratione legis*, ze smyslu zákona) a nahlédneme-li pro tento účel do důvodové zprávy k ust. § 285 odst. 1 tr. zákoníku, dočteme se, že dle autorů zákona cit.: „*Osnova zavádí v návaznosti na diferenciaci držení drog pro vlastní potřebu podle typu drogy také novou skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku, neboť by měly existovat rozdílné sankce také pro pěstování těchto drog za účelem samozásobitelství (tzn. že navazujícím krokem není distribuce a s tím související ohrožení zdraví třetích osob) oproti sankcím pro „komerční“ pěstování.*“ (...) „*Vlastním smyslem (nové právní úpravy) je zachovat trestnost (držení a) pěstování psychotropních rostlin – a z nich zejména nejčastěji pěstovaného konopí – pro vlastní potřebu, zároveň však aktivně vyřadit (vesměs experimentální a rekreační, tedy „neproblémové“) konzumenty konopných drog (a dalších rostlinných drog a hub) z účasti na trhu, na němž se vyskytují s komparativně významně nebezpečnějšími drogami typu heroinu, metamfetaminu, kokainu apod.*“

Zde je poměrně otevřeně vyjádřen účel nového ustanovení - dekriminalizace samozásobitelského pěstování konopí jako vstupní látky pro zpracování (a konzumaci) konopné drogy v malém množství.

Lze pochybovat, že úmyslem autorů zákona bylo postihovat pěstování rostlin konopí pro jakékoli účely. Tím by se totiž soudní praxe vrátila zpět před rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 3 Tdo 52/2008, nová právní úprava by nepředstavovala liberalizaci, ale zpřísnění podmínek pro pěstování konopí, a to především z hlediska osob, které konopí pěstují k jinému účelu, než k jeho konzumaci jako drogy.

Přistoupíme-li na výše uvedený výklad, není možné postupovat jinak, než obžalovanou zprostit obžaloby, neboť vypěstování pouhých cca 2 a půl rostliny, jako vstupní látky pro zpracování (a konzumaci) konopné drogy, není dle zákona, podle něhož se posuzuje trestnost činu v okamžiku vyhlášení rozhodnutí, trestným činem.

Ze stejných důvodů soud zprostil obžalovanou obžaloby ohledně skutku pod bodem 1) obžaloby. Zprošťující výrok podle § 226 písm. b) tr. řádu, podle něhož žalovaný skutek není trestným činem, je pro obžalovanou příznivější než výrok podle § 226 písm. a) tr. řádu, tedy že nebyl prokázán skutek, pro který je obžalovaná stíhána. Obžalovaná se k bodu 1) obžaloby obšírně vyjadřovala a soud má její vyjádření za věrohodné, nemá tedy pochybnost o tom, že předmětné tři rostliny, které jsou uvedeny v popisu skutku, skutečně vypěstovala. Jakkoliv nebylo možno objasnit množství sušiny ani obsah delta-9-THC v jí zpracované suché drti, lze předpokládat, že se kvalitou zásadně nelišila od rostlinného materiálu, který u ní byl nalezen v roce 2007. Nicméně, již sama skutečnost, že šlo o pouhé tři rostliny, tedy množství menší než malé, ve smyslu citovaného nařízení vlády, vylučuje trestnost jejího činu. Není tedy na místě zprostit obžalovanou tzv. pro nedostatek důkazů, ale proto, že její jednání nelze podle nové právní úpravy hodnotit jako soudně trestné.

Obžalovaná dále vydala policii 36 gramů konopí o koncentraci účinné látky 1,5 gramů delta-9-THC, 565 gramů o koncentraci účinné látky 5 gramů delta-9-THC a 325 gramů o koncentraci účinné látky 5,8 gramů delta-9-THC, celkem tedy celkem 926 gramů sušené rostlinné drti. Přidržíme-li se výše uvedeného maxima 10% pro jiné účely než výrobu mastí, dojdeme k závěru, že obžalovaná současně „držela“ po zaokrouhlení v její prospěch přibližně 92 gramů sušené rostlinné drti. Jakkoliv jde o velmi přibližný výpočet, jde o více než 15 gramů, které tvoří hranici beztrestnosti podle § 284 odst. 1 tr. zákoníku a prováděcího právního předpisu. Obžalovaná však podle vlastního vyjádření sušenou drť získala protrháváním z pěstovaných rostlin. Tomuto lze v zásadě uvěřit, jedná se o běžný pěstitelský postup. Soud tudíž nehodnotil její jednání ani jako trestný čin přechovávání omamné látky konopí v množství větší než malém podle § 284 odst. 1 tr. zákoníku, neboť pokud obžalovaná protrhávala listy z legálně pěstovaných rostlin, nelze držení sušené drti z těchto rostlin posuzovat izolovaně, jako naplnění samostatné skutkové podstaty trestného činu. Jakkoliv nebylo intervenující státní zástupkyní ani navrhováno, aby soud kvalifikoval jednání obžalované podle § 284 odst. 1 tr. zákoníku, soud považuje za případné se vyjádřit i k této otázce již proto, že výše řečené upozorňuje na určitý paradox nové právní úpravy. Podle ust. § 285 odst. 1 tr. zákoníku není soudně trestné pěstování pěti rostlin konopí, z nichž je *de facto* možno získat přibližně 2 až 2,5 kilogramu sušené drti (resp. více či méně v závislosti na velikosti rostlin, hustotě listů, podmínkách, za nichž jsou rostliny pěstovány apod.). Samo přechovávání více než 15 gramů konopí o relevantním obsahu THC, tedy množství nepoměrně nižšího, je však trestným činem podle § 284 odst. 1 tr. zákoníku, ohroženým dvojnásobně vyšší trestní sazbou, než nedovolené pěstování více jak pěti rostlin konopí podle § 285 odst. 1 tr. zákoníku.

Soud považuje za potřebné vyjádřit se závěrem k argumentaci obhajoby, že se v daném případě právo státu stíhat jednání obžalované jako trestný čin, dostává do kolize s článkem 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tedy právem na soukromí jednotlivce. Jde totiž o poměrně principální otázku určení hranice mezi ústavou zaručeným právem jedince nebýt státem obtěžován ve svém soukromém životě a právem státu ingerovat do jeho soukromí a regulovat protiprávní jednání, které přitom nemá (alespoň ne významný) dopad navenek. Podle derogačního ustanovení čl. 8 odst. 2 Úmluvy může stát do výkonu práva na soukromí zasahovat v případech, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti, mj. při plnění povinnosti státu vyšetřovat a stíhat trestné činy. Podle § 2 odst. 4 tr. řádu se tak má sice dít jen v nezbytném rozsahu, soud se však nedomnívá, že by orgány činné v trestním řízení zasáhly do práva na soukromí obžalované disproporcionálně. V době, kdy probíhalo vyšetřování žalovaného trestného činu, bylo dáno zcela důvodné podezření, že jednání obžalované je nelegální. Proti obžalované přitom nebyla

vedena ze strany žalobce žádná exemplární kruciáta. Intervenující státní zástupkyně i ve své závěrečné řeči navrhovala uznat obžalovanou vinnou nejmírněji trestným činem z těch, které se nabízely, namísto uložení trestu ale navrhovala ve smyslu § 46 odst. 1 tr. zákoníku upustit od potrestání obžalované, ačkoli obžalovaná svého činu nelitovala ani neprojevila účinnou snahu po nápravě. Navrhován byl tedy – *per analogiam* ve prospěch obžalované - postup, který umožňuje vyslovit vinu obžalovaného bez současného uložení trestu. Právní mocí takového rozhodnutí se na obžalovaného hledí, jako by nebyl souzen. Celkový přístup státního žalobce soud nehodnotí jako snahu o účelově nepřiměřený, nezdrženlivý zásah do práv obžalované, jak byl obžalovanou v určitých momentech trestního řízení interpretován, ale šlo důsledně vzato především o otázku, zda jednání obžalované bylo legální či nikoli. Obžalovaná se svým způsobem vydala na tenký led tzv. občanské neposlušnosti, když otevřeně vypověděla státu loajalitu ve vztahu k pravidlům, upravujících nakládání s omamnými a psychotropními látkami. Její mediální vystoupení logicky přivolalo zájem policie a státního zastupitelství. Povinností posledně zmiňované instituce je dle § 2 odst. 3 tr. řádu stíhat všechny trestné činy, o nichž se dozví. Zcela zákonitě bylo následně proti obžalované zahájeno trestní stíhání a byla-li v konečné fázi řízení zproštěna obžaloby, stalo se tak z důvodů, které strana žalující nemohla v době podání obžaloby předpokládat, již proto, že diskuse o konečné podobě trestněprávní regulace pěstování konopí byly uzavřeny až těsně před schválením nové právní úpravy.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku je **přípustné odvolání do o s m i dnů** od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Táboře ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci
- d) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho zákonný zástupce a obhájce.

Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně odůvodněno, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda ho podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného.

Právo podat odvolání nepřisluší tomu, kdo se ho výslovně vzdal. Odvolání je nutno podat ve **t ř e c h** vyhotovených.

V Táboře dne 12.2.2010

Mgr. Martin Prokop, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Stanislava Basíková

Toto rozhodnutí nabylo ve výroku II. o zproštění právní moci dne 15.06.2010, ve výroku I. o zproštění změna viz rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích, pobočka Tábor ze dne 15.06.2010. Připojení doložky provedla Alena Makovcová dne 15.03.2017.